

Příloha č. 1: Rozhovor s Martinem Vopěnkou z 22. února 2021

Nakladatelství Práh sedm a padesátiletý Martin Vopěnka provozuje z pracovny ve svém pražském bytě, která je zároveň prostorem pro jeho vlastní tvorbu. „*Tady píšu a tady mám nakladatelství,*“ ukazuje na jeden stůl, pak na druhý v protějším rohu místnosti a podává mi do ruky několik stran svého rukopisu, psaného droboučným nečitelným písmem. „*Tohle jsou jedny z posledních stran mého románu, ale nepřečtete ani slovo.*“ A má pravdu.

A vy to po sobě přečtete?

No později už ne. Jenom když to přepisuju dost brzo. Ale mně takovýto tvůrčí proces vyhovuje, přepisování tu výslednou práci ještě dotváří.

Měl jste dlouhodobý sen o založení nakladatelství?

To určitě ne, člověk za komunismu neměl moc snů. Já třeba i chvíli uvažoval, že bych pašoval cigarety do Rumunska. Jezdil jsem tam totiž na přechody hor a balíček Kentek se tam tenkrát prodával za desetinásobnou cenu co u nás. Takže tam člověk přišel s kartonem a mohl z toho žít několik týdnů.

A proč to tedy nakonec padlo na nakladatelství?

Já jsem v 80. letech vystudoval jadernou fyziku, ale to jsem nikdy nechtěl dělat. Bylo to přání otce a zároveň nutnost něco vystudovat s určitým kádrovým posudkem a tohle šlo i se špatným. Po studiu jsem začal pracovat ve Výzkumném ústavu psychiatrickém, ale po revoluci jsem věděl, že už nechci být zašitý někde u sálového počítače a předstírat, že pracuju. Chtěl jsem začít s něčím svým. Ale klidně to mohla být i cestovka nebo realitní kancelář. Ale náhodou to padlo na nakladatelství, protože několik psychiatrů chtělo v ústavu založit družstvo a požádali mě, abych jim tam vedl nakladatelství. Po půl roce se vize družstva ukázala jako nesmyslná, ale já už jsem si to nakladatelství nechal. Ale nikdy jsem nezastíral, že prioritou pro mě byl zisk. Nakladatelství jsem zakládal s tím, že si chci vydělat na to, abych mohl jenom psát.

I když jste studoval něco, co Vás nezajímalo, ovlivnilo Vás to přece jenom nějak ve Vaší tvorbě nebo to byla jen kapitola nutné zlo?

Dlouho jsem to vnímal jenom jako nutné zlo, a tak mě to znechutilo, že dvacet let jsem nebyl schopný se k tomu jakkoliv vracet. Ale pak se mi dostala do rukou jedna filozofická kniha z astrofyziky a inspirovala mě k napsání románu Pátý rozměr, takže to byla takové rehabilitace. Pak mě astrofyzika začal zajímat a napsal jsem několik vizí budoucnosti, například Nová planeta nebo Láska v čase bezsmrtnosti. Takže nakonec jsem to nějak zúročil a teď už si toho cením.

Vy byste sám sebe označil jako spisovatele nebo nakladatele?

Nejde to úplně jednoznačně rozlišit, mám v sobě schopnost přepínat. Třeba hodinu píšu a hodinu dělám nakladatelství a ani mě to v tom psaní moc neruší. Když na to přijde, tak umím podnikat a vydělávat. Ale pořád nakladatelství беру jako vedlejší roli, hlavní rolí je spisovatel. A v poslední době se to konečně začíná ukazovat. Doted' mě tu vnímali spíše jako nakladatele, teď už se to pomalu obrací. Ale jsou tu vůči mně velké předsudky. S dětskými knihami mám u nás úspěch, ale co se týče knih pro dospělé, tak u těch se kritici rozhodli, že je nebudou uznávat a nepřijmou je. S těmi mám úspěch spíše v zahraničí.

A čím to podle vás je?

Já myslím, že za prvé je to tou mojí dvoj nebo i trojrolí – spisovatel, nakladatel, předseda Svazu nakladatelů – asi nechtějí uznat, že by člověk mohl být dobrý ve více věcech. A za druhé moje témata jsou prostě taková nečeská, spíše mezinárodní. Mě zajímají základní ideje, existenciální otázky, život a vesmír. A tady se často v literatuře řeší hlouposti. Nebo se velmi často sahá do minulosti, do války, padesátých let, pořád se vytahují příběhy, které se staly, autor si je nastuduje, a pak o tom napíše román. Ale mně připadá mnohem kreativnější psát z budoucnosti, pro autora je tam větší prostor.

Proč většinu svých knížek vydáváte v jiných nakladatelstvích, a ne ve svém vlastním?

Jako autor to chci mít oddělené, protože když se o mě stará někdo jiný, je to objektivnější. Autor potřebuje partnera na druhé straně. Já sám to vidím na autorech, které vydávám. Spisovatel

není nejlepším rádcem při výběru toho, co má být na obálce nebo jaký má být podtitul. Marketingové záležitosti udělá lépe někdo, kdo je od díla více odtržený.

Akorát Mladá fronta teď vlastně de facto zkrachovala, ale dostal jsem nabídku od Euromedie i od Albatrosu, takže jsem měl dilema komu dát práva. Ale nakonec jsem na několik knih podepsal smlouvu s Euromedií.

Je nějaké téma, o kterém píšete nejraději?

Vždycky je to zrovna to, o čem aktuálně píšu. Naopak to, co bylo před tím, je za mnou už tak daleko, že většinou redaktor, který to čte, už o tom ví víc než já. Vždycky jsem naplno v přítomnosti. Teď jsem zrovna dopsal román Smrt v Hamburku a chystám se na malý příběh pro děti, který by měl mít tři části. Pak pravděpodobně scénář k druhému dílu Spící spravedlnost, a pak bych rád zase napsal román pro mládež.

A odkud především berete inspiraci? Vždycky mě fascinovalo, kde se to těm spisovatelům bere v hlavě.

Jde o to mít otevřenou mysl, aby to mohlo přicházet. Mně psaní asi až do Pátého rozměru, který vyšel v roce 2009, šlo poměrně těžce. Trvalo mi dlouho, než jsem přišel na to, co psát. Ale pak jsem se vloupal do nějakého spisovatelského ráje a najednou to chodí pořád. Od té doby jsem se nezastavil a za posledních deset let jsem napsal tisíce stránek. Něco se otevřelo v mysli a začalo to proudit.

Ale v devadesátých letech mi vycházely šílené recenze. Něco jako že Vopěnka už by měl přestat psát a začít se věnovat vydávání a podobně. Ale to už se teď změnilo. Muselo se to i generačně obměnit, protože vaše generace, nebo i ti o něco starší, už jsou otevřenější. Generace recenzentů z osmdesátých let už se nezmění. Ale to je tak ve všem.

A kdy jste začal psát?

Svou první povídku jsem napsal v šesti letech. Ještě jsem ani neuměl psát, používal jsem takové to pravítko s písmenky. A taky jsem psal básničky. Ale tehdy tomu nikdo moc nevěnoval pozornost, spíš se mě snažili dostat na různé jiné cesty.

Jaké knížky vy sám rád čtete?

Já nejsem moc dobrý čtenář. Ono to strašně ruší při psaní. Samozřejmě jsem prošel tou klasikou při studiích, tehdy jsem četl hodně. Ale teď čtu převážně naučnou literaturu. Filozofie, historie, astrofyzika, hlubinná psychologie. Spíše se vzdělávám, než že bych četl romány.

Dokázal byste najít jedno propojení vedoucí skrze všechny vaše knížky?

To asi ne. Řekl bych, že mám jednu linii takovou psychologickou nebo psychologicko-existenciální, druhá jsou vize budoucnosti, které jsou vždy postavené na osobním příběhu. Pak jsou to knihy pro mládež. A pak ještě čtvrtá linie, což je non-fiction, to je třeba cestopis Přežít civilizaci, Nebarevné vzpomínky nebo Antarktida na prahu konce. Mě by asi nebavilo psát pořád jenom jedno téma.

A jak to tedy bylo s počátky Práhu?

Začal jsem podnikat jako fyzická osoba v roce 1991. Měl jsem dvougarsonku v přízemí a v jedné místnosti jsem skladoval knihy. Přijel kamion s knihami, který jsem celý vyskládal. A pak přijížděli stánkaři, které jsem rovnou kasíroval, protože tenkrát když někdo s těmi knihami odjel a nezaplatil, tak už jste ty peníze nikdy neviděli. To byl takový divoký kapitalismus ve svých začátcích. Nebo jsem si najal řidiče, protože jsem neměl řidičák, a rozváželi jsme po knihkupectvích, a taky jsem je ideálně hned kasíroval. Někde, když byli důvěryhodnější, jsem nechával faktury, které jsem rukou psal po nocích.

Vy jste o fungování nakladatelství asi nic nevěděl, že?

Vůbec nic. Ti, kteří zprivatizovali státní nakladatelství nebo z nich odešli a vzali si s sebou know-how, měli přede mnou obrovský náskok. Kdybych začínal s vědomostmi, které jsem měl třeba po patnácti letech, tak bych byl za dva roky za vodou. Informace jsou to nejcennější.

Měl jste alespoň někoho, s kým jste se mohl poradit?

Jeden známý mi tehdy řekl, že má známou v nakladatelství Mladá fronta, že si tam s ní mám jít popovídat. Já jsem potřeboval vědět, jak se ta kniha vůbec vyrábí. A její odpověď byla, že na to

musím mít technickou redakci. Byla zvyklá na takový proces, že kniha jde k redaktorovi, pak k technickému redaktorovi, a pak jde do výroby. Takhle to znala a nic jiného si nedovedla představit. Takže mi vlastně nijak neporadila.

Jak to tedy u vás probíhalo?

Všichni byli externisti, a tak je to doted'. Posledních několik let mám jenom Jakuba Kadlece jako vedoucího redaktora, který organizuje přípravu titulů a víc zaměstnanců jsem nikdy neměl. Jakub také pracuje od sebe, oba to máme jako trvalý homeoffice. Kdybych tady měl někoho dalšího, jen by mě to rušilo.

A s externisty samozřejmě spolupracuji dlouhodobě. Grafici, těch mám pět, sazeči, redaktori, ti se ale proměňují, protože ne každý u toho povolání zůstane, i překladatelé. Nakladatelství této velikosti ani nepotřebuje jednu profesi na plný úvazek, bylo by to zbytečné vyhození peněz. Vlastně veškerá administrativa nakladatelství je támhle těch asi osm červených šanonů. Já mám navíc výhodu, že si pamatuji čísla. Podívám se na to a už to vím. I když dostanu vyúčtování, tak mi stačí jména. Nepotřebuji jednotky kusů, přesně vím, jak se která knížka kde prodává a mám celkový obraz o trhu. Což mi možná šetří jednoho celého zaměstnance.

Takže mezi začátky a současným fungováním zas tak moc velký rozdíl není.

Vlastně ně. Jenom teď mám externí účetní firmu. A samozřejmě díky počítači mám alespoň pětkrát vyšší produktivitu práce než v 90. letech, čemuž odpovídá i počet vydaných titulů. Tehdy to bylo třeba dvanáct ročně. A nejvíc jsem se dostal na čtyřicet asi před čtyřmi lety. Ale to jsem teď omezil, protože se nechci zbytečně tak honit. Takže teď jsem na nějakých pětadvaceti až třiceti titulech ročně.

Tady od toho stolu dělám obrat většinou tak devatenáct až dvacet milionů ročně ve velkoobchodních cenách. Čili knih, co vydám, se prodá za čtyřicet milionů, což je neuvěřitelné. Sám nechápu, jak je to možné.

Obdivuji, že to všechno zvládáte sám.

Měl jsem tady svého přítele, generálního ředitele Albatros Media, největšího nakladatele, který vydá asi 1 300 titulů ročně. A když jsem mu ukázal, co je Práh (pár šanonů a dva šuplíky), tak říkal, že asi něco dělá špatně. (smích) Dělán prostě jenom to, co považuji za důležité.

Předpokládám, že je to ale také tím, že máte sice externisty, ale stále a spolehlivé.

Ano, to určitě. Já potřebuji pracanty, protože chci být často na chalupě a psát. Takže oni musí být ti, co milují svou práci a nechtějí dělat nic jiného. Nemohl bych mít za spolupracovníka někoho, kdo má stejnou mentalitu jako já.

Dá se říct, že jste teď ve fázi, kdy jenom zadáte práci, a pak to odklepnete?

No, pořád za mě nikdo neudělá třeba vymyšlení sloganů, podtitulů a nasměrování grafiků ohledně vzhledu obálek. Obálky jsou vlastně skoro to nejdůležitější v procesu vydávání. Vymýšlím, jak knížky uvést na trh, pod jakou ideou. Obchod, marketing a vzhled knih mám pod kontrolou já. Jakub se to postupně učí, ale pořád by to beze mě asi nefungovalo. A taky musím být pořád ostražitý, v knihách se musí investovat skutečně opatrně.

Jako první knížku jste vydal *Reading about the English speaking countries*. Na základě čeho jste vybíral první vydané tituly?

*To byly nahodilé známosti. Jedna starší paní se znala s mým otcem, její snacha učila angličtinu a ta se mi pak ozvala, že má tento sešit k vydání. Obrovské množství těchto knih pak šlo přímo do škol, jen malá část šla přes distribuce. Pak zase jeden psychiatr, zabýval se sektami a napsal knihu proti Svědkům Jehovovým. To se tehdy posílalo snad na všechny fary. Jen po farnostech jsme rozeslali 15 000 výtisků, protože jehovisti začali být po roce devadesát hrozně aktivní a kněží se báli, že jim odloudí všechny věřící. Potřebovali mít v ruce nějaké argumenty (pozn. jde o knihu Stanislava Ferfeckého *Strážná věž*).*

Takže jste dopředu neměl nějakou vizi o tom, jaké knihy chcete vydávat?

*Ne, to nešlo. Člověk se učil cestou. Vydal jsem tehdy i jednoho Freuda (pozn. jde o knihu Sigmunda Freuda *Totem a Tabu*), a taky to bylo náhodou. Potkal jsem se s psychologem, který to přeložil. A takhle se to skládalo. Klíčovým momentem pak bylo vydání knihy *Muži jsou z Marsu, ženy z Venuše* od Greye, které jsem vydal asi nějakých 120 000 výtisků.*

A k této knize jste přišel jak?

Literární agentka, která zastupovala nějakou americkou agenturu, posílala nabídky. A mě na knihu upozornil můj přítel Svatoslav Gosman, který strávil půl roku na stáži v USA, a avizoval, že je to tam velký hit. V té chvíli měl vydání zamluven Melantrich, ale ředitelka to odmítla, a tak to zbylo na mě.

Jeho knihy (pozn. knihy Johna Graye) mě v 90. letech vlastně živily. I když už se jich neprodalo tolik, jako té první, tak stejně jsem jich prodal třeba 20 000. A teď budeme dělat – po třiceti letech fungování nakladatelství – jubilejní vydání Muži jsou z Marsu, ženy z Venuše. Pořád se toho ještě několik tisíc ročně prodá.

Žánrové zaměření, které teď Práh má, tedy nějak vykrystalizovalo z těch začátků.

Ono obecně ten vývoj byl takový, že i ti, kteří byli nějak specificky zaměřeni, jako třeba Albatros na dětské knihy, postupně začali vydávat všechno (pozn. Albatros začal vydávat i jiné žánry až poté, co na přelomu let 2008 a 2009 překonal krizi). Ukázalo se, že až na některé výjimky (třeba u těch, co vydávají učebnice nebo jen odbornou literaturu), je výhodnější dělat všechno. Lidi totiž nekupují knihy podle nakladatelství, ale podle obsahu. Takže je k ničemu, aby lidé věděli, že někdo dělá jenom pro dospělé. Stejně si od nich koupí i dobrou dětskou knížku a bude jim jedno, co je to za nakladatelství. Všichni své žánry diverzifikovali.

Když chcete vydat novou knihu, je to spíše tak, že autoři oslovují Vás nebo si je vyhledáváte? Nebo většinu tvoří stálí autoři?

Samozřejmě máme základní portfolio stálých autorů. To je třeba pan Janoušek, kterému jsem vydal Wericha a letos mi přinesl Bohdalovou, což je hit samozřejmě (pozn. knihy Jan Werich za oponou a Můj život mezi slzami a smíchem). A před tím i Ebena (pozn. knihy Na plovárně s Markem Ebenem a Marek Eben a hosté Na plovárně). Pak jsou to třeba Alena Ježková nebo Renáta Fučíková. A jinak každý den mažu asi čtyřicet nabídek, chodí toho hrozně moc. Jsou chvíle, kdy člověk nepotřebuje nové tituly a zrovna my nepotřebujeme plnit tři sta titulů ročně, takže když dva měsíce nic nekoupím, tak se nic nestane. Spíš ušetřím, protože většina titulů je v zásadě prodělečná. I když zrovna vloni se nám podařilo, že jak jsme byli kvůli lockdownu opatrní, tak jsme měli drtivou většinu výdělečnou. Ale většinou to tak není,

i když bychom si to samozřejmě rádi zachovali. Myslím, že rok před tím, bylo 60 % titulů prodělečných.

Nejvíce se vám prodávají biografie?

No, to je taková jistota, celebrity jako Steve Jobs, Albrightová, teď Bohdalová. Naopak se mi ale nedaří prodávat krimi, i když si myslím, že je skvělé, v dané zemi se prodává a dám třeba i půl milionu do reklamy. Ale to nikdo nechápe, proč se některé chytí a některé ne. I v případě Euromedie, která vydává zdánlivě úspěšné krimi, je to jen tím, že jich vydá třeba padesát, z nichž je pak úspěšných pět. Jen když jsem vyfoukl jednoho Nesbøa (pozn. Jo Nesbø, kniha Macbeth), tak jsem samozřejmě 50 000 výtisků prodal v podstatě bez práce, protože ten už má jméno, tu práci už za mě někdo udělal (pozn. Nesbøovy knihy vydává nakladatelství Kniha Zlín).

Já osobně to s těmi biografiemi moc nechápu, nikdy mě nelákalo je číst.

Já jsem vlastně taky žádnou nečetl. Ale ono se to snáze propaguje díky tomu velkému jménu. Třeba plakáty v metru na detektivku se vám slejí se všemi ostatními. Všichni píšou, že je to nejlepší, nejkrvavější a nejnapínavější. Ale když tam máte známý obličej – Bohdalovou, Jobse, Belmonda – tak to je okamžitý zásah.

Knihy k vydání si vybíráte spíš na základě předpokladu, že se budou dobře prodávat nebo proto, že se Vám jednoduše líbí, i když třeba nemají takový prodejní potenciál?

Já si myslím, že nejlepší kniha je taková, která je i hodnotná, i se prodává. A jsou i takové, třeba Máme na vybranou (pozn. kniha od Edith Eger), což je drsný příběh o holocaustu, který ale každého posílí, protože mu ukáže, že i z těch nejtěžších chvil může člověk vytěžit něco pozitivního. Je to úžasná psychoterapie a zároveň je i velmi úspěšná. Každý měsíc se prodají stovky kusů, dohromady jsem prodal už asi 8 000 výtisků a pořád se prodává. Pak se ale samozřejmě stává, že přijde agent, který vám nabízí úžasného gruzínského autora, ale co s tím uděláte, že jo. Zároveň si uvědomíte, že stejná situace je, když úžasný český autor dorazí do Británie. Takže tohle pak nechávám těm, co mají nakladatelství jako poslání, ti ať se snaží najít klenoty. Ale protože já mám hlavní to psaní, tohle by mě příliš brzdilo, takže tyto dobré skutky nedělám. Musím jít aspoň relativně na jistotu, nemůžu jít do takových sebevražedných věcí.

Měli jste v tom třicetiletém období, kdy fungujete, nějakou větší krizi?

Rok 1997 byl takovým prvním vystřízlivěním z doby raného kapitalismu, a tam to bylo hodně znát. Tehdy spousty těch, co měly i skvělý start, zkrachovaly, protože přepálily investice, neuměly zacházet s penězi a žily na příliš vysoké noze. To byl takový první filtr. Pak byla další krize asi kolem roku 2005, kdy krachovaly malé distribuce, trh se začínal chovat jako na Západě, to znamená, že přežívali jenom velcí. Člověk musel být opatrný, aby mu někde nezůstaly peníze. Tím vším jsem ale nějak prokličkoval a řekl bych, že od vydání Steva Jobse v roce 2011 je nakladatelství stabilní. A musím říct, že i loňský rok. Myslel jsem si, že to bude mnohem horší.

Takže vás pandemie covidu nějak výrazně neovlivnila?

Určitě jsem přišel o velkou část zisku, protože jsem měl hodně silné tituly a za normální situace by byl odbyt ještě mnohem lepší. Ale i tak jsem byl výrazně v zisku.

A myslíte, že vás to neovlivní ani do budoucna?

Ted' budeme muset nějak přežít do května. Já jsem teď prostě stopnul vydávání. První, co vydáme, bude v dubnu na Den Země kniha Davida Attenborougha Život na naší planetě. Což je zrovna kniha, kterou vydávám i z přesvědčení a chci jí pomoci, aby si ji přečetlo co nejvíce lidí. Takže tím začneme. A budeme připravení, až se trh oživí, vydáme další tituly. Nebojím se, že nás to do budoucna nějak ovlivní. Ale je škoda, že třeba té Bohdalové jsme prodali asi 26 000 výtisků, ale myslím, že kdyby byly normálně otevřené knihkupectví, tak prodáme třeba 40 000, protože to je zrovna titul, který by byl všude u pokladen a lidi by to na Vánoce kupovali. Předpokládám, že tady jsem o nějaký milion zisku přišel. Ale ona bude mít v květnu devadesátiny, tak si myslím, že přijde druhá vlna prodeje.

Chystáte teď nějakou novou edici či řadu?

Edice se mi vůbec neosvědčily. Nakonec se to pro knihy stane takovým vězením. Lidé stejně většinou knihy berou individuálně.

Ale to, co bude de facto edice, je velký román o Mussolinim. (pozn. kniha Antonia Scuratiho Mussolini – syn XX. století) Toho třeba hodně poškodila tato krize, protože lidé přes e-shop

nevidí, jaká je to velká kniha, a že těch šest stovek je odpovídající cena. Ale už se začíná chytat. A budou ještě tři takovéto díly. Není to vysloveně edice, ale je to na pokračování. A teď také kupuji další knihy od Stanislava Grofa.

Stoupají vám v průběhu vaší existence prodeje?

Ono se při tomto počtu titulů nedá mluvit o statistice, protože jeden bestseller to vždycky vyhoupne úplně jinam. Nejdřív jsme měli Muži jsou z Marsu, ženy z Venuše, pak Albrightovou, Steva Jobse, ten zvýšil tržby třeba o třetinu. Ty roky, kdy máme megabestseller, to stoupne. Pak to většinou druhý rok ještě doznívá, třetí rok už je dole, a pak už to chce mít zase nějaký ten bestseller.

Každopádně jste ale za všechny ty roky byli vždy v plusu?

Ano, neměl jsem ani jeden ztrátový rok. A mám to tak i teď, protože hodně investuji do reklamy. Řekl bych, že tak pět až deset procent z tržeb, což je hodně, ale bez toho to prostě nejde. Mám spočítáno, že když budu mít obrat čtrnáct milionů, tak to bude na nule. Pak ale samozřejmě všechnen obrat nad to není do zisku, to je dáno třeba vyššími náklady. Ale když je to těch čtrnáct milionů, tak je to pro nakladatelství stabilní ekonomika.

Co považujete za největší konkurenty Práhu?

Já se kolem sebe moc nedívám. Samozřejmě vidím, že ti velcí mají větší možnosti při propagaci knih, zvláště když třeba Euromedia má své Luxory, ale já s nimi mám skvělé vztahy a většinou se dohodneme dobře.

Uvažoval jste někdy o tom, že byste se nechal odkoupit nějakou takovou velkou společností?

Pořád kolem mě někdo krouží. A já to nechci hodit na svoje děti, protože myslím, že budou mít svoji cestu, kterou budou chtít jít. Takže to jako rodinný podnik, který by se dědil, nevidím. Takže možná se jednou rozhodnu to prodat, to nevylučuji. Ale je to dilema. Už jsem tak nakročil do psaní, že už bych si mohl dovolit věnovat se jenom tomu. Ale zároveň je to ošemetné, protože nakladatelství představuje spoustu vztahů s lidmi. Člověk se od všeho

odstříhne, a pak se může zbláznit o samotě, že jo. Takže ještě bych to určitě pár let nechal tak, jak to je a neprodával to.

Ideální příležitost byla asi před dvěma lety, kdy velké firmy bojovaly o podíl na trhu a kdy každá taková značka pro ně měla v tomto souboji význam. Věděl jsem, že je to nejlepší doba, ale nebyl jsem připravený to prodat. Navíc je problém s cenou. Hodně toho, co dělám, je v mojí hlavě a oni to vědí, takže si nemyslím, že by byli za nakladatelství ochotni zaplatit kdo ví jak velkou sumu. Vědí, že beze mě to už nebude ono. Takže si říkám, že kdybych to prodal, tak za čtyři roky bych totéž vydělal, kdybych ho provozoval.

V nejbližší době tedy neplánujete žádné velké změny?

Když se mi podaří prosperovat i v jiných oborech, tak bych chtěl ideálně zmenšit prostor, který nakladatelství věnuji a dát větší důvěru kolegovi nebo třeba ještě přibrat někoho dalšího. A pak už bych mohl dělat jenom supervizi. Tím bych samozřejmě snížil ziskovost, ale pokud bych na ní nebyl životně závislý, tak bych to tak mohl udělat. Pro mě je podstatné, že si o ziscích můžu rozhodovat sám, že je to mé rozhodnutí a nedělám ho pod tlakem.

Co považujete za největší úspěch nakladatelství?

Největšími počiny jsou určitě Labyrint (pozn. Labyrint světa a ráj srdce s kolážemi Miroslava Huptycha), a pak Historie Evropy od paní Fučíkové. To byla obrovská investice, která se ale vrátila.

Z toho nakladatelského triumfu je zajímavé, že kolegové nevěřili Belmondovi. (pozn. knihy Belmondo o Belmondovi a Mých tisíc životů) Mně bylo od začátku jasné, že jeho autobiografie bude mít úspěch. Je to herec, kterého každý zná a není nikdo, kdo by ho neměl rád. Překvapilo mě, že to ostatní odmítli. Takže jsem vlastně celkem levně pořídil práva a vyplatilo se to.

A pak pro mě bylo nesmírně cenné setkání s Urim Orlevem. (pozn. v Prahu vyšly jeho knihy Ostrov v Ptáčí ulici, Běž, chlapče, běž, Domů ze slunečných stepí a Je těžké být lvem). Je to člověk, který za války žil ve varšavském ghettu, přežil holocaust, a přitom je tak laskavý, pozitivní a veselý a předává dětem triumf dobra. Píše příběhy z té doby, ale nedělá z toho neštěstí nebo tragédii.

Jak jste přišel na název Práh?

Tak já musel do rejstříku tenkrát něco napsat. (smích) Práh symbolizuje to, že se musí něco překročit, nějaká kvalitativní latka řekněme, kterou jsem často podlezl. (smích)

Kdo Vám vymyslel logo?

To první mi tenkrát vytvořila grafička, u které jsem dělal sazbu. Pozdější upgrade loga mi dělalo renomované grafické studio ReDesign. Já jsem to nějak nevnímal, ale tak třeba i škodovka měnila logo, tak asi to má nějaký význam.

Kde máte momentálně sklad?

V Hostivicích za Prahou. Je tam dvě stě dvacet palet knih. A dalších zhruba dvě stě bude v distribuci, takže to je nějakých třeba dvě stě nebo tři sta tisíc knih. Z toho půlka se nikdy neprodá.

Jaký je ediční plán na tento rok?

Zatím čekáme na situaci. Vybral jsem asi šest titulů, které by měly vyjít do léta, pokud se otevřou knihkupectví. Přes e-shopy se dobře prodává backlist, ale novinky na to doplatí, to se nedá vydávat při zavřených knihkupectvích. Musíme prostě počkat.

A chystáte něco speciálního k vašemu třicetiletému výročí?

Speciální bude ten Attenborough. Chtělo to vydat asi šest nakladatelů. On řekl, že nebude rozhodující cena, ale každý mu musel napsat dopis. V té chvíli jsem si byl jistý, že to dostanu. Protože Přežít civilizaci je také o planetě a o tom, jak se ničí. Takže si mě vybral na základě toho, že jsme si názorově blízcí.

Baví Vás pořád Vaše práce?

Já jsem měl vždycky období, kdy mě to otravovalo a kdy mě to bavilo. Tak přiměřeně. Někdy mě to i obtěžuje, protože jak nemám sekretářku, tak musím samozřejmě udělat i to, že vytisknu

smlouvu a odnesu ji na poštu. Ted' jsem trochu zmlsaný a už ve čtvrtek dopoledne si říkám, jak je možné, že jsem pořád ještě neskoučil. Už jsem zvyklý, že v pátky vyloženě jenom píšu, takže postupně zkracuji čas, který nakladatelství věnuji.

Příloha č. 2: Obálky vybraných autorských řad a edic

a. Mars a Venuše

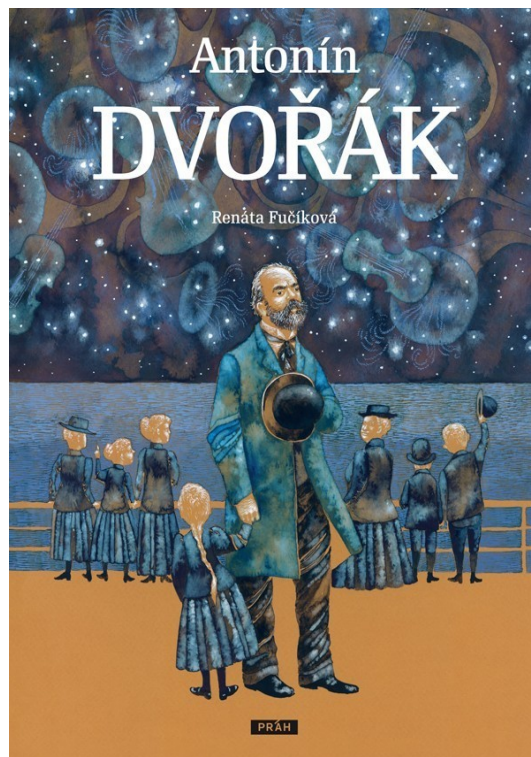
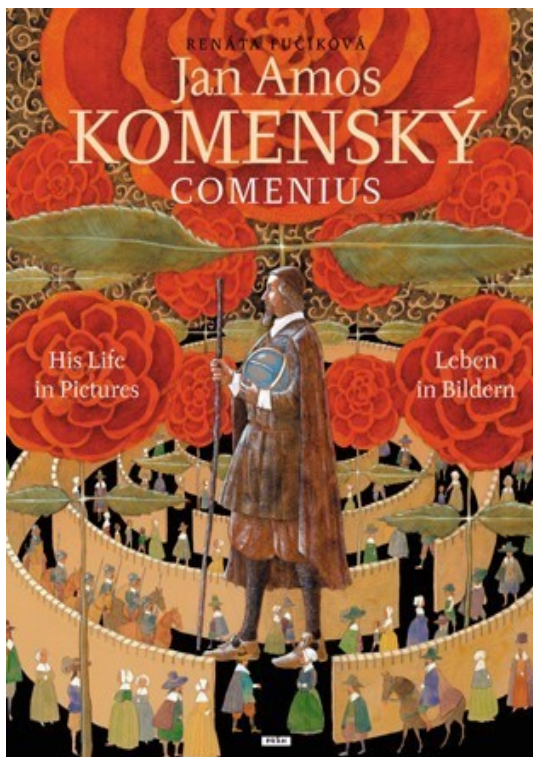
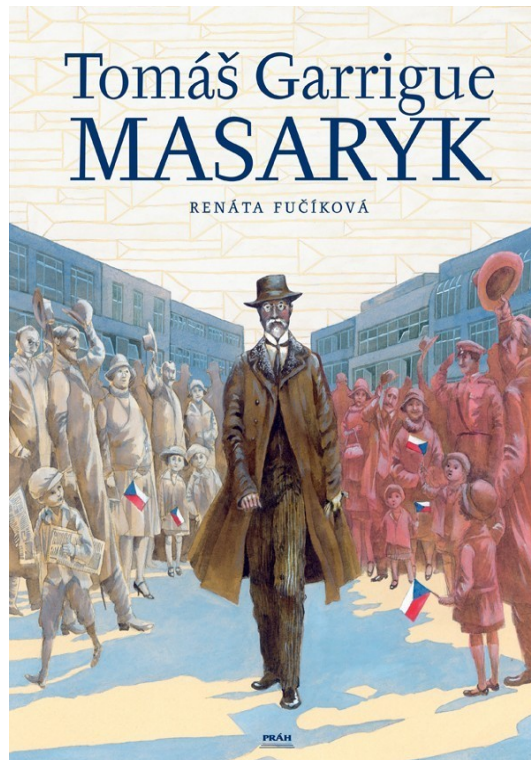
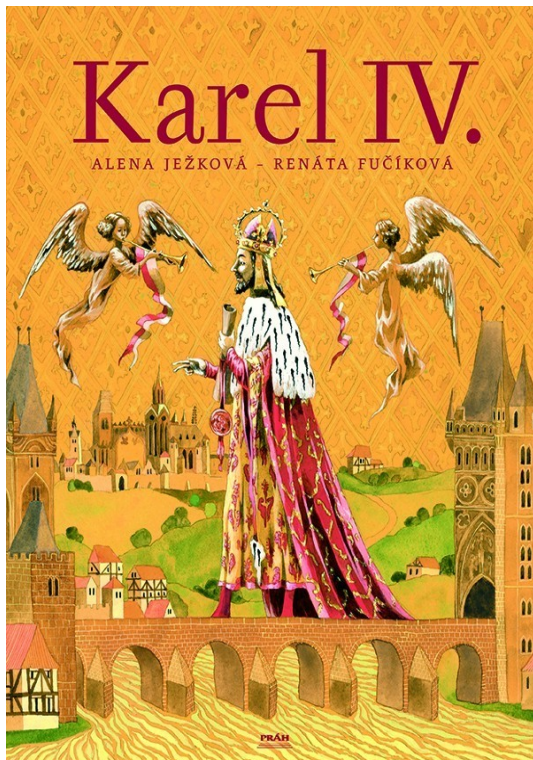

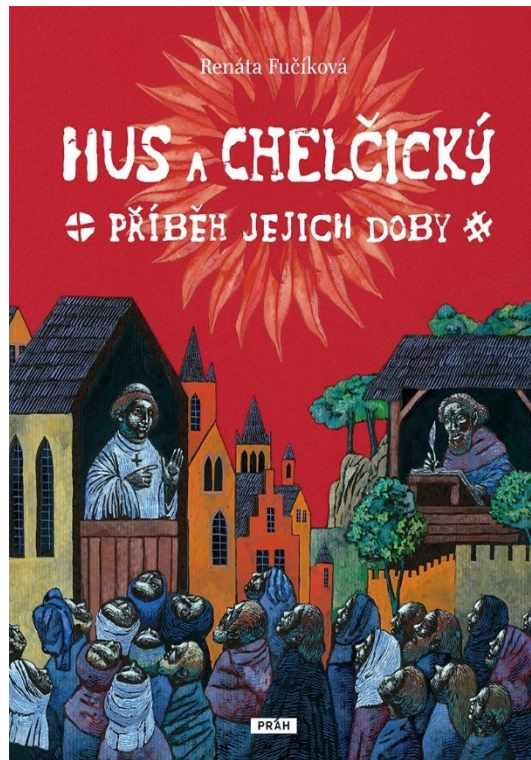
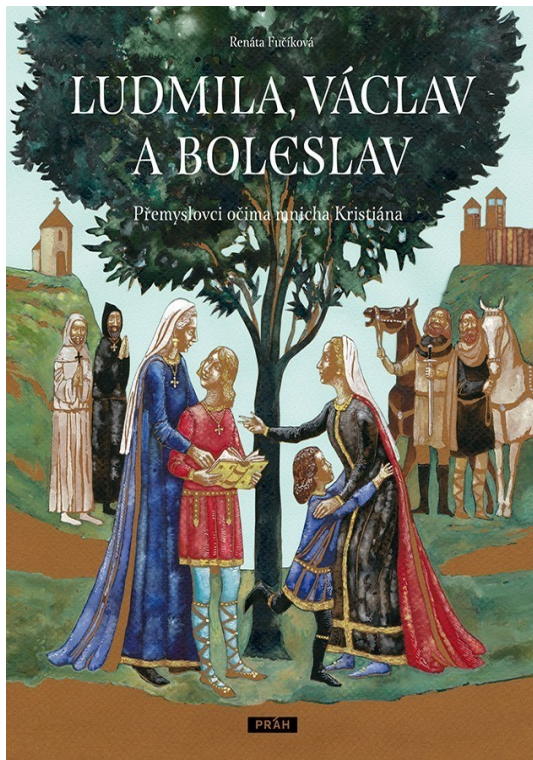

Zdroje: obalkyknih.cz, databazeknih.cz, kosmas.cz, knihydobrovsky.cz, knihcentrum.cz

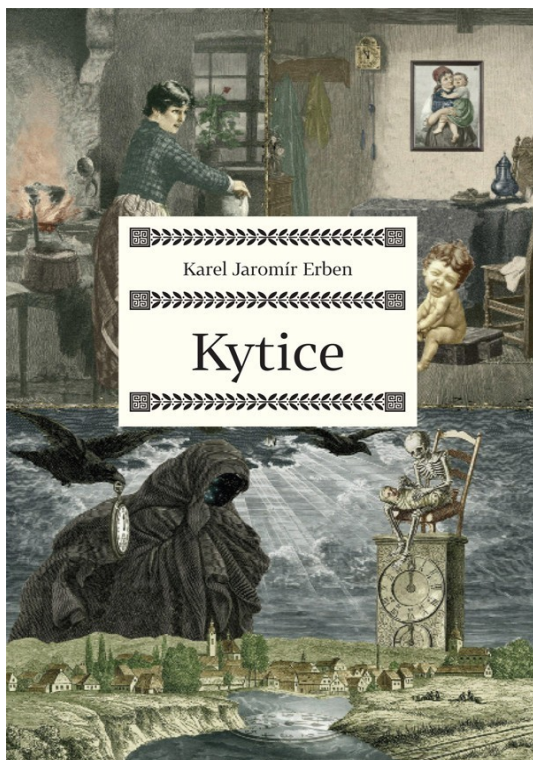
b. Největší Češi

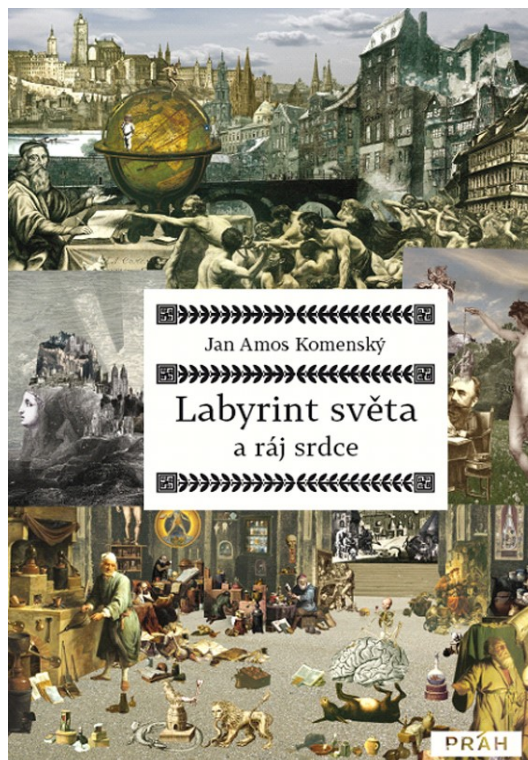

Zdroje: prah.cz

c. Klasická díla české literatury ilustrovaná Miroslavem Huptychem

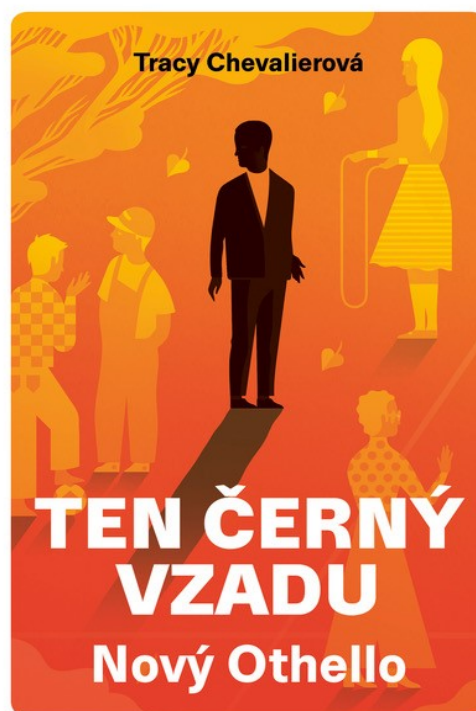
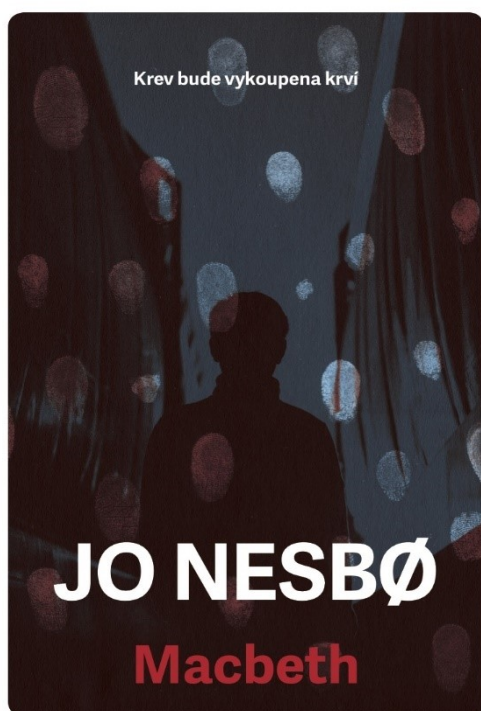
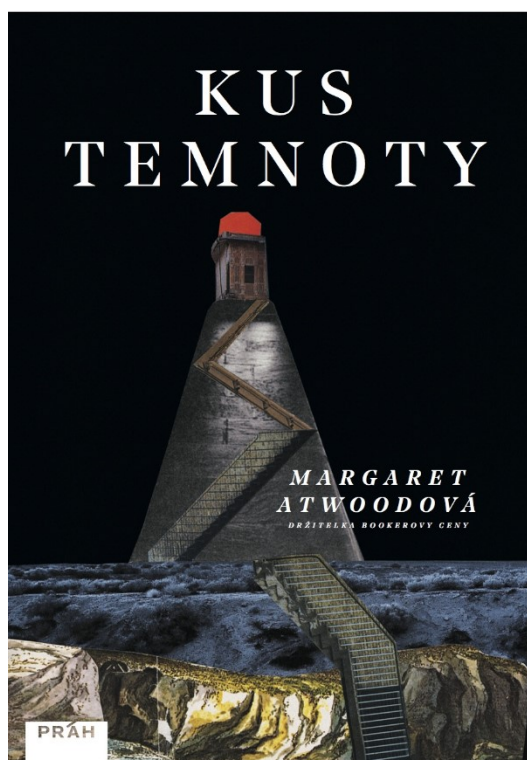

Zdroje: prah.cz, huptych.cz

d. Shakespeare 400

Zdroje: knihydobrovsky.cz, prah.cz